

גליון קל"ט

פרשת עקב

תשפ"ג

הרגשת 'כוחי ועוצם ידי' שנוגעת לכולנו...

יהי לפקודת השנה, בשורה טובה בעיירה, בן זכר נולד בשטר"מ!

מיד החל ויכוח בין החסידים בעיירה, הללו טוענים בזכות האדמו"ר שלנו הוא נושע! והללו טוענים בזכות האדמו"ר שלנו הוא נושע! הויכוח גדל ולא ידעו מה לעשות, העז אחד החסידים את פניו, ואמר שהוא יגיש לאדמו"ר שלהם וישאל מכה מי באה הישועה? וכך עשה, נכנס לאדמו"ר ושאל, אמר לו האדמו"ר - האמת היא שמכה הקב"ה באה הישועה, אבל, לדאבונו אין לו חסידים שיעמדו ויצעקו - שהכל בזכותו!! [המאמר הנפלא נכתב ע"י הרה"ג ר' יעקב הכסטר שליט"א]

בפרשה השבוע הקב"ה מזהיר שלא נגיע למצב של 'ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה' (ח', ז'). לפעמים כשקוראים את הפסוק הזה עולה מחשבה, שזה משהו שנוגע לאנשים כופרים, שלא זכו לחיות בצל האמונה, אבל אנחנו מאמינים בני מאמינים, יודעים שאין עוד מלבדו. אבל האמת היא שצריך כל אחד לזוהר, ואפ"ל שלא יהיה 'נגיעה' מהרגשה זו של 'כוחי ועוצם ידי', שענשו גדול עד מאוד!

מעשה ר"ב דרומא

יש מעשה בגמ' בגיטין (נז). שהקיסר בא להחריב את המקום שנקרא טור מלכא - הר המלך, שהיה מקום גדול מאוד - היו בו שישים ריבוא עיירות, ובכל אחת ואחת היו בה כיוצאי מצרים, חוץ משלוש עיירות שהיו בהם כפליים כיוצאי מצרים, והקיסר בא עם חיל כבד מאוד - שלוש מאות אלף שלופי חרב. אבל הקיסר לא יכל עליהם מחמת יהודי אחד ששמו היה 'בר דרומא' שהיה גיבור בצורה נדירה, והיה קופץ מרחק של מיל והורג בהם, התפלל הקיסר לה' שלא ימסר בידו, ונעשה נס ונהרג בר דרומא.

אמר הקיסר - הואיל ונעשה לי עתה נס, שמת בר דרומא, אעזבם בפעם הזו, וכך עשה הסתובב לשוב לארצו. ראו בני טור מלכא שהקיסר חזר בו ועזב את המקום, מיד עשו כולם סעודת הודיה גדולה, בשמחה, עם נרות רבים שנראו למרחקים, אמר הקיסר שמחים בי היהודים שעזבתם, מיד חזר עליהם, עם הצבא האדיר שלו, והרג בהם שלשה ימים ושלשה לילות!

מה היה החיסרון במעשיהם?

ונשאלת השאלה - איזה פגם היה במעשיהם, הרי מתחילה נגדו עליהם גזירה קשה של כליון, וזכו שנתבטלה הגזירה, הצבא שבא להשמידם הסתובב כלעומת שבא! הדבר הכי ראוי לעשות באותה שעה, זו סעודת הודיה ברוב עם, בתופים ובמחולות על הנס העצום שארע להם, וכך עשו.

א"כ על מה יצא הקצף מלפני ה', איזו בעיה היה בסעודה, שחזרה עליהם הגזירה, במה טעו? עומד ע"ז המהרש"א (בחיודשי אגדות) ואומר דבר נורא! וה"ל 'דהוה להו להודות ולהלל על הנס שהלך מאתם המלך, אבל אכלו ושתו ולא בטחו בישועת ה', אלא אמרו שהמלך לא יכול להם מפני גבורתם, וזהו שאמר (הקיסר) מיחדיו קחודי בו וכו' שלא יכולתי להם'.

מבואר כאן יסוד נורא! באה על אדם צרה, גזירה קשה, הוא תופס ואומנת אבותיו בידו ומתפלל, זועק אל ה'! אין על מי להשען אלא על אבינו שבשמים... וזוכה! מתבטלת הגזירה, ואז, הוא מרגיש רגוע יותר ונינוח, ומתנגנת לו מחשבה - 'כמה טוב שעשיתי מהלך זה', דרכה נושעת, וקצת הוא שוכח שה' הוא זה שהביא לו את הישועה, הוא חושב על ההצלחה שלו! הוא שוכח שרק לפני רגע הוא היה חסר אונים.

ומבואר בדבריו שהעונש חמור עד מאוד, עד כדי שה"ה הוא עלול לאבד בזה את הישועה!! הוא עושה סעודת הודיה, מזמין אורחים, משקיע במטעמים להודות לה', אבל זה יכול להיות מצב שאכלו ושתו ולא בטחו בה', מפני גבורתו! הוא בכוחו! בזכות המהלכים שלו, הפעולות שהוא עשה! כ"ז יכול לגרום לו ח"ו שתחזור עליו הצרה.

עד היכן הדברים מגיעים?!

והדברים נוראים, עד היכן יכולים להגיע, הרי מתחילה בני טור מלכא לא היה להם שום יכולת, לא היה להם צבא, אלא יהודי אחד! בר דרומא שמו, הוא היה ה'גלית' שלהם, ורק ממנו פחד הקיסר, והוא נהרג. ועכשיו לא נשאר להם כלום, הם כאין וכאפס לעומת הצבא האדיר - שלוש מאות אלף שלופי חרב של הקיסר! ומה אמרו כשהסתובב המלך - הוא לא יכול מפני גבורתו! איזה גבורה יש

להם?! לא נשאר להם גבורה, אלא מאי, ברגע הישועה עלולים לשכוח, מרגישים שזה גבורתנו. כך האדם בשעת הקושי, הוא זועק וקורע שערי שמיים, הוא חוזר ומשנן 'אין עוד מלבדו' ובוטח רק בה', ובסיעתא דשמיא מצליח, ה' שומע את תפילתו... אבל שייך לפעמים שאח"כ קצת שוכחים, תולים קצת את ההצלחה בכוחי ועוצם ידי! זה נהפך שה' 'עזר' לי, אבל אני עשיתי!

אלוקים הסתדרתי!

היה פעם יהודי מ'עמך בית ישראל' שנקבעה לו פגישת עסקים חשובה שיכלה להניב פירות רבים, באחד מבניי היקורה במרכז גוש דן, יצא אותו יהודי מביתו ביום המיועד זמן מה מוקדם בכדי להגיע לזמן לפגישה, אך לרוע מזלו היו פקקים כבדים בדרך, אבל בכל זאת - ממש כמה דקות קודם הזמן של תחילת הפגישה הוא מוצא את עצמו תחת הבניין המסוכסם, אבל כפי שרגיל במקומות אלו, אין תניה! הוא מסתובב סביב הבניין ברבבו, מחפש ומחפש, אבל חנייה אין! הוא מסתכל על השעון, ומבין את המצב, וכדרסם של יהודים, ברגע האמת - תמיד יש את הנקודה היהודית העמוקה בתוך הלב.

והוא שומע צעקה שיוצאת מפיו - **אלוקים! אם אני מוצא חנייה עכשיו, 10 אחוז מהעסקה אני נותן לצדקה!**

וכך עם תקווה חדשה, הוא עושה עוד סיבוב באיזור המגדל המדובר, עובר כמה שניות והוא רואה רכב לפניו שמפנה חניה, מרים היהודי את ידו אל השמיים, ואומר - **אלוקים! תודה! בסוף לא צריך, הסתדרתי!!**

המעשה קצת קיצוני, אבל זה שייך גם לפעמים לכל אחד ואחד, כל אחד לפי דרגתו - כמה הוא זוכר ותולה מתחילה ועד סוף שהכל מה' יתברך, או שהוא מרגיש טוב עם עצמו, עם ההברקה וההצלחה שבזכותו.

והיה ה' מבטחו!

ואפשר ע"פ הדברים הללו לבאר פטש חדש בפס' 'ברוך הגבר אשר יבטח בה', והיה השם מבטחו' (ירמיה י"ז, ד) ('עיי' במפרשים שם מה שביארו כ"א באופן אחר) שהנביא אומר לנו ברוך הגבר אשר יבטח בה' - אשרי הבוטח בה' בתחילה, קודם הישועה, והיה ה' מבטחו - גם אחרי הישועה, שהוא זוכר ויודע שהכל מתחילה ועד סוף תלוי בה'!

'בטחו בה' עדי עד' - לבטוח בה' עד הסוף גם כשרגועים והגיע הישועה!

להקב"ה אין חסידים!!

ולסיום - שמעתי מאאמ"ר שליט"א מעשה, היה פעם חסיד שציפה הרבה שנים לזש"ק, ולא נפקד, ניסו בסגולות הידועות ושלא ידועות, והישועה בוששה מלבוא, פנה אותו חסיד לאדמו"ר שלו וביקש ברכה. והרב"ה בירך אותו - 'בזאת השנה! באותו היום הזדמן לעיירה שלהם אדמו"ר אחר, צדיק ועובד ה', והמליצו לו חבריו - חסידים של האדמו"ר השני שכדאי לו להתברך מהצדיק, אמר אותו חסיד לעצמו - מלהתברך לא מפסידים, אבקש גם ממנו ברכה, וכך עשה.

כשמתחיל להתקרר באים הגזיקים...

הגמ' אומרת (בבא בתרא דף קכא...): "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים... בשלמא יום הכפורים - יום סליחה ומחילה, יום שנתנו בו לוחות אחרונות, אלא חמשה עשר באב מאי היא? רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו: יום שפוסקין בו מלכוות עציים למערכה. תניא, רבי אליעזר הגדול אומר: כיון שהגיע חמשה עשר באב תשש כחה של חמה, ולא היו כורתין עציים למערכה. אמר רב מנשה: וקרר ליה יום תבר מגל. מכאן ואילך, דמוסיף - יוסיף, שאינו מוסיף - יסיף. מאי יסיף? תני רב יוסף: תקבריה אמיה".

מסביר הרשב"ם: מניסן ועד ט"ו באב - היו כורתים עציים לצורך המערכה לכל השנה מכאן ואילך תשש כח החמה ויש בעצים לחלוחית ומעלין עשן וגם גדל תולעת וכדאמרינן במדרש איכה רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוסי אומר שבו כלה זמן קציצה למזבח שכל עץ שנמצא בו תולעת פסול למזבח וכל עץ שהוא נקצץ אינו עושה מאכולת ואותו יום שפסקו היו שמחים לפי שבאותו יום היו משלימין מצוה גדולה כזאת.

יום תבר מגל - שנשברו הקרדומות שאין צורך עוד בהן לחטוב עציים. עכ"ל.

מתי היו מתחילים לכרות עציים?

עונה המהרש"א (שם) "זכר זמן שפסקו מלכוות, ולא זכר עד אימת פסקו ושהתחילו שוב לכרות, ואפשר דזמנו דומיא דהכי בט"ו בשבט שזמנו שוה בימי הגשמים כמו ט"ו באב בימות החמה, אז מוסיף כח החמה באילנות דמה"ט אמרינן ברפ"ק דר"ה דט"ו בשבט ר"ה לאילנות לב"ה ואמרינן בגמרא שם מאי טעמא הואיל ויצאו רוב גשמי השנה והיפך זה כאן שתשש כח החמה ומתחילין ימי הגשמים ולחלוחית יוסיף בעציים אלא שזכר כאן רק זמן הפסקה".

לסיכום: מתחילים לכרות בט"ו בשבט שאז מתחילה השמש לחמם - ואין תולעים, ומפסיקים בט"ו באב שאז נחלשת השמש ומגיעים התולעים.

שואל הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א:

אני לא מבין, בט"ו בשבט שאז כולם מדליקים תנורי חימום - אתה אומר שהשמש מייבשת את העציים, ואילו בט"ו באב שכולם מדליקים מזוגים, אז השמש נחלשת ומגיעים תולעים?

עונה ר' מיי"ך [בדרך דרש]:

כן! כשמתחילים להתחמם בתורה ויראת שמים - כל התולעים נשרפים, אבל שמתחילים קצת להתקרר - מייד מגיעים הגזיקים.

[אשמח לקבל תשובות על דרך הפשט...]

התחזק בברכת המזון - וראה ישועה גדולה

מעשה מחזק ב'ברכת המזון' מופיע בספריו של הרה"ג ר' צבי נקר שליט"א. לכבוד הרב צבי נקר שליט"א. את המכתב הזה אני כותבת לכם ממש עם דמעות בעיניים. רציתי לספר לכם משהו שקרה בגלל אחד הסיפורים שלכם. לפני כשנה הייתי בחופשת לידה והגיע זמני לחזור לעבודה אולם אך הייתי עדיין חלשה גופנית ונפשית מה שלא אפשר לי לעשות זאת. באותה תקופה בדיוק היינו זקוקים לכסף בצורה משמעותית, משום שהייתה, לנו דירה להשקעה בצפון שלא הצלחנו להשכיר אותה תקופה ממושכת. בעלי אברך ולא ידענו מה לעשות ומהיכן להביא כסף להוצאות השכירות והיום יום השוטפות. החלטנו למכור את הדירה בצפון ולנסות

במקביל חיפשנו דירה לקניה בירושלים כשאני לא מפסיקה עם הקבלה שלי "הרחמן הוא יצליח את דרכינו" כדי שתהיה לנו סייעתא דשמיא במציאת דירה מתאימה. ביתניים, היינו צריכים להכין את חשבון הבנק על מנת שנוכל לקבל אישור למשכנתא. ביקשתי מהמנהלת בעבודה שתגביה לי את התלוש ואחזיר לה במזומן אולם היא אמרה שלא תוכל לעשות זאת כי היא חוששת שביטוח לאומי ישעלו עליה. התחלתי לכוון ב"לא לידי הלוואתם..." שלא אצטרך הלוואה של אף אחד אלא רק מידי של הקב"ה, ופשוט לא להאמין, אבל כל חודש הגעתי לתלוש גבוה הרבה מעבר לצפוי [אני עובדת על בסיס 'בנוסים'] כך שלא הייתי צריכה להחזיר שום הלוואה לאף אחד והגעתי לסכום שהיינו צריכים בשביל המשכנתא בעצמי. חסדי השם עלינו, ומצאנו דירה טובה המותאמת בדיוק לצרכים שלנו ואת הכל אני זוקפת לזכותה של ברכת המזון בכוונה שהיא המקור לכל השפע והברכה. לאחרונה היה לי איזשהו קושי בעבודה והתחלתי לכוון ב'הרחמן הוא יפרנסנו בנחת ולא בצער' שלא אצטרך להצטער בשביל הפרנסה, והנה הקושי נעלם כלא היה. יישר כח גדול על שהייתם שליחים לכל השפע והטוב הזה שקיבלנו בזכות ברכת המזון בכוונה מילה במילה ושיתכנו לחזק עוד הרבה מעם ישראל. [יישר כח לרה"ג ר' צבי נקר שליט"א על שליחת הדברים].

ט"ז באב - לימוד לדורות שתפילה מועילה הכל!!!

הגמ' אומרת ב'בבא בתרא' (דף קכא). "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים... בשלמא יום הכפורים - יום סליחה ומחילה, יום שנתנו בו לוחות אחרונות, אלא חמשה עשר באב מאי היא? רב דימי בר יוסף אמר רב נחמן: יום שכלו בו מתי מדבר".

מסביר הרשב"ם (שם) "במדרש איכה יום שבטל בו החפר, דאמר ר' לוי כל ערב תשעה באב היה כרוז יוצא הכל יצאו לחפור חפרין וישניו בהן ובשחרית הכרוז יוצא יבדלו החיים מן המתים והיו בודקין אותן ונמצאו ט"ז אלף ופרוטרוט חסרין בכל שנה וכך עשו מ' שנה יום לשנה יום לשנה הרי מ' שנה בשנה אחרונה וכך כן בדקו עצמן ונמצאו שלמים אמרו שמא טעינו בחשבון וכן ב' בו וכן ב'יא וכן ב'יב וכן ב'יג ובי"ד עד דאיתמלי סיהרא כיון דאיתמלי סיהרא אמרו ביטל הקדוש ברוך הוא אותה גזירה קשה מעלינו ועשו משתה ושמחה ויו"ט.

ועיינו ב'תוספות' (שם) שמאריך ובסוף כותב "ונראה לר"ת לפי מדרש איכה שלא מיהרו למות אלא בשנה אחרונה ביטל מהן הגזרה ונשארו מהן ט"ז אלף ופרוטרוט אותן שהיו ראויין למות בשנה אחרונה כמו שמצינו בחזקיהו דכתיב (מלכים ב' צ) לא ביתך כי מת אתה והאריך לו הרבה [והוא דכתיב (במדבר כו) ולא נותר מהם איש כי אם ככל בן יפונה והישוע בן נון היינו מאותן שראויין למות קודם שנתבטלה הגזרה]." עכ"ל.

שמעתי ביאור נפלא בדברים ממור"ר הגר"מ דרוק שליט"א: עם ישראל שמעו ממש שנגזר עליהם למות במדבר ב-ט' באב, כל שנה היו כולם חופרים קברים בערב ט' באב, וביום היו חלקם קמים, והיו כל שנה - 15 אלף שלא קמו!!! בטוח שכל שנה, היו עושים עצרות תפילה וזעקה להנצל מהגזירה הנוראה, אבל לא עזר כלום, כל שנה מתו 15,000 איש. מה קרה בשנה האחרונה בשונה משאר השנים? כיצד ניצלו האנשים?

כל שנה התפללו וצעקו לה', אבל כל אחד בלב שלו אמר, מסתמא לא אני ימות השנה, השכן שלי, ראובן, שמעון לוי וכו', הרבה הרבה יותר רשעים! הם ימותו! אני? צח כשלג!!! והתפילה והתשובה לא היו כראוי!

אבל בשנה האחרונה, כל אחד מה-15,000 איש ידע שהלילה הוא מת, כן! הלילה הוא בטוח ימות! התפילות היו אחרות, והתוצאות היו אחרות!

זה היותו הגדול של ט"ו באב, לדעת ש'קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראו באמת! שקוראים באמת באמת לה' מתוך ידיעה שרק הוא יכול להושיע, מגיעה הישועה!!!

ש"ת מדרום עם כ"ק מרן האדמו"ר מזוטשקא שליט"א - בעניני ש"ק

הייתי השבוע ב'נאות דשא' במושב 'דלתון' וזכיתי להתפלל עם כ"ק האדמו"ר מזוטשקא שליט"א (ניסו של מור"ר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א, אשר הינו חתנו של כ"ק האדמו"ר מזוטשקא זצוק"ל), ושאלתי אותו לאחר התפילה ב' שאלות. כ"ק האדמו"ר, שהינו 'העכרע איד' - [יהודי אציל, נעלה ומרומם] ואיש חינוך גדול, יצא איתי מחוץ לבית הכנסת, בהסבירו בנעימות שאצל הספרדים מאד מקפידים שלא לדבר בבתי כנסיות, וצריך לכבד את מנהג המקום, וגם לא לקררם. (א"י: מוסר השכל גדול)...

שאלה ראשונה:
 כיצד מכניסים נעימות לילדים בשולחן השבת?
 ענה לי כ"ק האדמו"ר: צריך להכין סיפור טוב ומעניין, ואז יהיה מעניין לילדים וישבו יפה ויקשיבו.

שאלה שניה:
 כיצד מכינים את עצמינו לשולחן השבת?
 וביתר פירוט: יש שבתות "בוערות" שמרגישים "כל עצמותי תאמרנה", יוקדים ביקוד השבת, ומרגישים "השבת נועם הנשמות והשביעי עונג הרוחות", ויש שבתות - יותר חלשות, אין מצב רוח, עייפים [עצבניים], כיצד ניתן לזכות לשבת נפלאה ומרוממת?
 ענה לי כ"ק האדמו"ר: הרמב"ם כותב (הלכות שבת פרק ל הלכה א-ב) "ארבעה דברים נאמרו בשבת שנים מן התורה ושנים מדברי סופרים והן מפורשין על ידי הנביאים, שבתורה זכור ושמור, ושנתפרשו על ידי הנביאים כבוד ועונג שנאמר (ישעיהו נ"ה) וקראת לשבת עונג ולקדוש ה' מכובד. איזהו כבוד זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת ומתעטף בציצית ויושב בכובד ראש מיחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך".

"מי שטרח בערב שבת הוא יאכל בשבת"...

אם תשב חצי שעה לפני שבת, עם בגדי שבת ליד השולחן שבת עם ספר, אחרי כל ההכנות לשבת, מבטוח לך שכל השבת תיראה אחרת!!!

עוד שאלתי [חפזתי] לו...:
 ישנו שיר מפורסם ממילותיו של 'בעל התניא' זצוק"ל - 'והנה ה' נצב עליו ומלא כל הארץ כבודו ומביט עליו ובוחן קליותו ולב, אם עובדו כראוי'. (תניא פרק מא). שמעתי סיפור על השיר הזה, שזכה מלחינו ושרים בתפוצות ישראל שיר זה להתעורר לעבודת ה'. [וכן הבאתיו בספרי 'זמירות שבת - עלי באר']

וכה היה מעשה: האברך שהלחין שיר זה היה צריך לטוס לחו"ל, ובזמן ההמתנה בשדה תעופה היה לו ניסיון קשה של שמירת העיניים, והוא נלחם עם עצמו, לפתע הוא נזכר בעצה מחז"ל שאם בן אדם נמצא בשעת ניסיון שיחזור על מאמר מוסרי פעמים רבות, וזה ישמור עליו מליפול, האברך התחיל לשון, "והנה ה' נצב עליו ומלא כל הארץ כבודו ומביט עליו ובוחן כליות ולב אם עובדו כראוי", אני נמצא עכשיו בשדה תעופה, והקב"ה נמצא גם פה, והוא מסתכל עלי, האם ראובן יעמוד בניסיון או לא, "אם עובדו כראוי" וככה חזר על מאמר התניא הנ"ל (שמעתי בשם מור"ר הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל שאמר כי התניא נכתב ברוח הקודש) פעמים רבות, עד שיצא מפיו הלחן הקדוש הנ"ל. ולדידן יאמר, כל אחד בכל ניסיון, "מביט עליו, אם עובדו כראוי".

נ.ב. לאחר כתיבת הסיפור שמעתי שמקורו הטהור של הלחן הינו מכ"ק האדמו"ר מזוטשקא שליט"א. [עד כאן מ'עלי באר']

השבוע שאלתי את כ"ק האדמו"ר האם המעשה נכון?
 האדמו"ר ענה לי בענווה ובצניעות, שהוא מאשר את הפרטים, ושהוא לא רואה בזה מעשה כל כך גדול, אלא הדבר הפשוט שמוטל על כל יהודי לעשותו, ומשמאי סייעו בידו להלחין ניגון קדוש זה.

<p>עלון השבוע: נתרם על ידי הרה"ג ר' יואל מולדובן שליט"א זכות התורה הק' תעמוד לימינו בכל מילי דמיטב</p>	<p>חברות 'מעין עולם הבא' [נ' דפים במסכת שבת] מחזור חדש!!!</p>	<p>ניתן להירשם לקבלת העלון במייל a0548496676@gmail.com בכל עניני העלון ניתן לפנות ל-0548496676</p>
<p>הרוש תרומות להדפסת העלון ניתן לתרום בכרטיס פלוס בקופת 'עלי באר' הנצחה שבוועית - 80 ש"ח מצווה רבה וחיובי הדיכס להדיפס מהמייל ולהחלק בבתי כנסת.</p>		
<p>חלק נתרם לע"ג: משה בן חנום תודתי. וזוגתו רחל זינת בת נחום תודתי.</p>		